

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželjsko vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, na jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ekspozé ministra Goluchowskega.

Za prestolnim ogovorom je pač v zasedanju delegacij vselej najvažnejši ekspozé ministra zunanjih zadev. Cela razlaga dosedanjih in prorokovanja bodočih dogodkov v državi se suče v tistih običajnih diplomatičnih frazah, ki pove vsakomur, kar si ravno želi, brez zamere na levo ali desno.

Tudi letošnji ekspozé ministra Goluchowskega, ki ga je razložil delegacijam v seji dne 7. t. m., se drži starih tirov. Najprej je pohvalil zunanje monarhistične zveze kot v vsakem oziru ugodne in zadovoljive. Naši odnosi napram vsem državam brez razlike so baje splošno prijateljske in zaupljive, ki jamčijo za mir.

O trozvezi, koji poteče v tem mesecu zakonita doba, ima minister največje upe, da se bo kmalu mirno in blagodejno obnovila. Sploh je Goluchowskemu sedanja trozveza ideal vseh idealov ter kar ni mogel naštetj vseh dobrot, ki jih imajo narodi od nje. Priznava pa izreka tudi dvozvezi, angleško-japonski in rusko-francoski, katerih je namen, pomirljivo posredovati v vzhodno-azijatskem vprašanju.

Naše razmerje do Rusije je dalo ekspozéju posebno dolgo razlaganje in o katerem pravi med drugim: Od onega trenutka, ko se je moglo avtoritativno dognati, da niti mi niti Rusija ne zasleduje samopašnih ciljev v Orijentu, da o razširjanju ozemlja ne govorimo, je kmalu izginila ona nezaupnost, ki je razmerje obeh držav več let težko težila. Upati pač smemo, da se bo to razmerje čimdalje bolj poglobljalo, ne glede na mimogredoča nesporazumljenja, ki se pripetijo včasih pri najintimnejših zvezah.

Precej osorno je prijemal Goluchowski one, ki netijo nezadovoljstvo na Balkanu. Imenoval jih je »nepošteno elemente«, ki ribarijo v kalnem in se vsled tega ne strašijo nikakega truda, da izpodkopljejo z izmisljotinami in sumničenji dobro razmerje (avstro-rusko).

Sploh se bavi ekspozé z Balkanom več kakor z vsemi ostalimi evropskimi

državami. Govori o »neprestanem vrenju«, o razmerah »v klasičnem hudourniku« ter izreka upanje, »da bodo tudi v Peterburgu imeli dovolj resne volje, držati z nami v tej stvari enake korake, da bo mogoče zastaviti nevarnosti na Balkanu z združenimi močmi.«

Brezobzirno pa se pove zanikrni Turčiji mnenje. Nezdržljive imenuje turške upravne razmere, ki le pospešujejo delovanje revolucijskih komitejev. Da zmorete Avstrija in Rusija zadrževati izgrede v Albaniji in Macedoniji, je kot izključno potrebni predpogoj, da se primora Turčijo izvesti nekatere preosnove. »Take dobrohotne opomine bi morala Turčija vpoštevati v lastnem in dobro razumljivem interesu, ker za more računati na resnično in trajno podporo pri prijateljskih velesilah, ki se potegujejo tudi za njen nedotakljivi obstoj le pod pogojema: ako v nujnem slučaju ne prekorači z orožjem mej, ki so brezpogojno potrebne za zdrževanje reda, drugič pa, da že vendar enkrat izpremeni svoje dosedanje upravne maksime v duhu pravičnosti in humanitete«. V tem sta tudi ruski in avstrijski kabinet podala nedavno ugovore pri turški vladi.

Tudi Srbija in Bolgarija dobita par prav »dobrohotnih, očetovskih« opominov. Zabičava se jima, naj brzdeta svoje turbulentne elemente, da se ne bo zbudil sum kaznive zveze, kajti v tem slučaju bi si baje korenito pokvarile simpatije in naklonjenost, ki jima dosedaj še izkazuje Evropa. Podobno se zagrozi tudi Rumuniji. Odnosaji na Grškem in Kreti imenuje povoljne.

Glede obnove trgovinskih pogojev, ki dotečejo v poldrugem letu, misli Goluchowski precej optimistično. Bolj bojazljivo pa seveda govori o avtonomnem carinskem tarifu in gospodarski nagodbi med Avstrijo in Ogrsko. Vendar tudi tukaj upa, da bodo vsi poklicani faktorji zastavili svoje sile, da se to »patriotično« delo izvrši.

Pri razgovoru o proračunu zunanje ministrstva povdarja minister po-

trebo, da se ustanovi diplomatsko zastopstvo za Chile.

Potem se je otvorila debata o ministrovem ekspozéju. Prvi in najstvarnejši govornik je nastopil delegat Kramář. Prijemal je pred vsem trozvezo, ki se je sklenila, kakor je to nemški državni kancelar pripoznal, kot sprava po vojnah šestdesetega in sedemdesetega leta. Govornik vpraša ministra, ali hoče razglasiti besedilo, s katerim je sklenjena trozveza. Delegatje da imajo pravico poznati pogodbo, h kateri jih kliče vsako leto vlada na navdušeno občudovanje. Svoj govor zaključil z dokazilom, da ni trozveza za nas več absolutna potreba.

V Ljubljani, 9. maja.

Sprejem delegacij pri cesarju.

V sredo popoldne je sprejel cesar delegacije v Budimpešti ter na ogovor predsednikov odgovoril med drugim takole: V letu po zadnjem zasedanju delegacij se splošni politični položaj ni bistveno prav nič izpremenil. Slej kot prej teži moja vlada vztrajno za tem, da se goji ozko razmerje do naših zaveznikov in da se ohranijo zaupnjapolni odnosi z vsemi drugimi vlastmi. S tem deluje moja vlada za ohranitev in utrjenje evropskega miru. Tudi je naša vedno prijateljska skladnost z rusko državo glede dogodkov v bližnjem orijentu koristna obstanku miru in reda v onih krajih. Moja vojna uprava mora to pot zahtevati večje izdatke v to svrhu, da se nabavi artilerijski material, da se reorganizuje artilerijsko orožje in da se izboljša hrana moštvi; moja vojna mornarica pa mora pomnožiti personal in se morajo zgraditi ladje. Ti izdatki pa so le najpotrebnejši. Bosna in Hercegovina se gospodarsko razvijata ter se pokrivajo upravni stroški iz dohodkov dežele same. — Pri cerklju je cesar ogovoril vse delegate.

38 milionov za nove topove.

Vojni minister Krieghammer zahteva v delegacijah 38 milionov za nove topove (haubice) in za reorganizacijo topničar

stva. Z novimi topovi se bodo delale poskušnje, in če se te obneso, bo zahteval vojni minister drugo leto še 40 milionov za nadaljnje nove haubice in za nadaljnje reorganiziranje topničarstva. 200 milionov bo baje potreba, da se nabavi dovolj novih haubic ter da se reorganizacija topničarstva dovrši. In potem? Potem se pač začne iznova, kakor na Nemškem, Francoskem in Ruskem, kjer se izpreminjajo topovi z isto naglico kakor mode klobukov in sukenj. Topovi se namreč tehnično ne prestopajo izpolnujejo ter postanejo navadno že zastareli, še preden so se rabili. Velevlasti pa tekmujejo med seboj, katera bo imela novejši in boljši sistem. Beraška Avstrija mora seveda teči za drugimi!

Vsenemci in Vshodnji Nemci.

Vsenemci so Schönererjanci, Vshodnji Nemci pa Wolfovci. Med temi divja sedaj strasten boj. V zadnji številki Schönererjevega glasila je članek »Vsenemščilji in vshodnjememška korupcija«, v katerem se trdi, da je vse, kar se zbira okoli Wolfa, »moralčno slabo in korumpirano«; Wolf je »v močvirju moderne korupcije vzrasla rastlina«, »problematična eksistenca« in njegova vshodnjememška politika je »dospela na vrhunec korupcije, ki je visok kakor Gavrizankar«. Wolf trepeti, ker bo moral politično in še drugače »krepati« ter se trudi, da bi svoje »moralčno mrtvo truplo galvaniziral«. Prof. dr. Seidler je izdal brošuro, da je Wolf strahopetnež, najgrši hinavec ter da je Wolfova aféra »nacionale Panama«. Baje prevzame izdajateljstvo Wolfovega glasila neki Inomoščan. Včeraj se je vršil shod proti Wolfu na Dunaju, kjer se je Wolf obsodil iznova radi zadeve cukrovega kartela.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Londona poročajo, da se snidejo danes, 9. maja voditelji Burov, Kitchener in Milner, da določijo mirovne pogoje, glede katerih se bo 15. t. m. v Vereenigingu glasovalo. Iz Amsterdama poročajo, da pričakujejo burski delegatje vsako uro, da se sklene mir ter se na to pripravljajo.

LISTEK.

Tujci.

(Knezova knjižnica. VIII. zvezek. Izdaja „Slovenska Matica“. V Ljubljani. 1901.)

»Tujci« je naslov prvemu spisu letošnje »Knezove knjižnice«. To je najobsežnejše in najbolj dovršeno beletristično delo, kar jih je doslej napisal Ivan Cankar.

Povest je vzeta iz umetniškega življenja ter je popolnoma odtegnjena vsakdanjosti; prav zato je nekam težka, ni namenjena navadnemu čitajočemu občinstvu, temveč literarno izobraženim krogom. Na vsaki novi Cankarjevi povesti opazamo, da se vedno bolj odtuja okusu naše čitajoče publike in izgublja popularnost, ki si jo je pridobil zlasti s svojo »Erotiko«.

Po našem mnenju pa je to njemu le v zaslugi in njegovi umetnosti v čast. Vsekakor je oni večji umetnik, ki zadovoljuje občinstvo in kritiko obenem, ali takšnih pisateljev je malo, in je to odvisno v prvi vrsti od njihove umetniške individualnosti.

Cankar je pravi pisateljski talent; v

tej povesti se je tako utopil v umetniško mišljenje in čuvstvanje, tako nadrobno je preiskal in preseciral srce in dušo mladega kiparja Slivarja, kot da je sam vse to izkusil in preživel. Gotovo se ne motimo, ako trdimo, da je ta Slivar del pisateljevega bistva, da je povest »Tujci« polna njegovega subjektivnega mišljenja in čuvstvanja, a bržčas tudi — lastnih doživljajev z raznimi Koprivniki...

Povest je po zunanem dejanju precej skromna. Glavna oseba je kipar Slivar, mlad slovenski umetnik, ki po trnjevi poti svoje mladosti, po stradanju v šolah in mučenju v delavnicah navadnih vaških kiparjev nastopa svojo umetniško karijero. Dobil je prvo nagrado iz natečaja za Kettejev spomenik — o ironiji! Cankar pravi o tem, da je bil natečaj »le farsa, razposajena ideja polnočnega omizja«. Ta nagrada Slivarja tako razveseli in navduši, da začne upati v veselo bodočnost in dela s svojo ljubico lepe načrte. Krasno je pogojena njegova prešernost in lahkost ter ponos in samozaupanje!

Gledal je na ljubljansko ravan in »izpreletelo ga je veselo spoznanje, da je bogat in močan, da daruje lahko s polnimi rokami...« Čutil se je domá in ljubil je s zanosom to svojo domačo zemljo.

A na sestanku slovenskih »mecenov«, umetnikov in literatov se je že pričelo njegovo razočaranje. Tu se srečamo z raznimi tipi ljubljanske umetniške družbe — nekateri so vzeti naravnost iz življenja — in Slivar se je v tej družbi začutil tujca. Ti literatje in umetniki so izgubili že vso vero v človeštvo, vse ideale in postali ciniki; iznebili so se zveze z narodom in postali sredi njega tujci z nazori tujine; mecenji nasprotno govoré na sestanku navdušene govore in pozna se jim takoj, da je vse skupaj le fraza. Sploh je ta sestanek opisan z ostrim sarkazmom ter je žgoča satira na naše umetniške razmere.

In drugi dan hodi Slivar okolo narodnih »mecenov« ter prosi podpore; tu šele doživi pravo presenečenje! Oni, ki so govorili včeraj idealno in navdušeno o slovenski umetnosti, ki so slavili njega kot domačega umetnika, ga danes komaj poznajo. In eden mu celo pravi: »Ali res misliš, da potrebujemo umetnosti in da je pri nas sploh prostora zanjo? Saj nimamo niti svojega življenja, kako naj bi imeli svojo umetnost...!«

Razočaran se odpravlja na Dunaj; poslovi se od ljubice, a še nima srčnosti, da bi povedal, do kakšnega spoznanja je

prišel: »Moja prihodnost je zelo temna niti od danes do jutri ne vem...«

Na Dunaju obišče najprej znanca kiparja Bajta, ki živi skromno in zadovoljno s svojo rodbino in dela »praktične« reči za nekega žida. Slivar si poželi, da bi bil tudi takšen, ali on je nemirne, sanjarske nрави. Dobil je zaslužek pri nekem profesorju, pri katerem z nesamostojnim delom prebije večino dneva, zvečer pa doma sanjari in dela zase, ne da bi mogel kaj dovršiti. »Fantazija se mu je dvigala do solnca, a roke so ostale težke in lene...«

Zvečer zahaja v zakotno gostilno, kjer se shajajo Slovenci; tam se seznani med drugim tudi z arhitektom Tratnikom, ki ni videl še domovine preko deset let ter se ji docela odtujil. Pridobil si je v tujini bogastvo in slavo, in niso ga več brigale stvari v domovini. »Iz njegove duše je izginil zadnji spomin na domačo zemljo. Njegova fantazija, njegova umetniška moč ni bila rojena iz tiste uboge, daljne zemlje in zato ni bila plaha, nemirna in neodložna...«

In Slivar zahlepi, da bi bil kot Tratnik, hoče pretrgati vse vezi z domovino, da bi se je ne spominjal več, da bi se iznebil one plahosti in neodložnosti, ki jo je prinesel s seboj. Ko izve, da se je za-

Iz Johannesburga javljajo, da so Buri v taboriščih ujetnikov prepričani, da se sklone mir ter ne dvomijo, da je vojne konec. V Klerksdorpju in drugih taborih smatrajo mir kot zagotovljen. Hkratu pa se poroča, da sodijo vojaške angleške oblasti o položaju bolj pesimistično ter so pripravljene na to, da se mirovna pogajanja končno vendarle razbijejo ter se vojna nadaljuje. Iz Pretorije je došla brzojavka: Trdno je upati, da se sklone mir. Delegatje Burrov, ki so poiskali posamezne čete, da jih pregovore h kapitulaciji, so imeli mnogo uspeha. Večina nespravipljivih Burrov, ki o miru nočejo ničesar slišati, stoji pod poveljništvom Delareya. Iz Kapstadta poročajo: Vojno sodišče je obsodilo Davida Deweta, na globo 500 f. št. ali za leto dni v ječo; Pietra Deweta pa na 1000 f. št., oziroma za 2 leti v ječo.

Najnovejše politične vesti.

Proračun avstrijske mornarice izkazuje potrebščin 48.940.820 K tedaj za 2.250.000 K več kot za tekoče leto. — Admiral Sampson, zmagovalac v špansko-ameriški vojski, je umrl v Washingtonu. — Najnovejša sultanova prepoved zabranjuje častnikom in drž. uradnikom obiskovati kristjanske hiše ter se udeleževati javnih shodov. Sultan se boji, da bi se turško razumnštvo pri takih prilikah navzelo evropskih nazorov, posebno v politiki. — Polovžaj v Poltavu je zelo resen. Nemiri naraščajo, a vojaštvo se ustavlja, iti na uporne kmete z orožjem. — Portugalski nemiri. V Oportu so morali 6. polk razorožiti in razpustiti, ker se je vojaštvo s častniki vred bratilo z vstaši. — Češki deželni odbor je sprejel predlog grofa Schönborna, da so češke, kakor tudi nemške občine primorane sprejemati dopise v drugem deželnem jeziku. — Lord Roberts namerava baje odstopiti takoj po venčanju kralja. — Med Italijo in Brazilijo se je sklenila trgovinska zveza do konca t. l.

Dopisi.

Iz Trebnjega. Pri nas je bila po preteku štirih let dne 4. maja letos sv. birma.

Ali kdor je videl takrat, kako je bilo za sprejem Prezvzišenega vse lepo prirejeno, kako je bilo vse veselo in navdušeno, tisti mora pritrditi besedam gosp. knezoškofa v pridigi dne 4. maja, da se je pri nas med tem časom veliko spreobrnilo.

Res veliko se je spremenilo! Takrat ni bilo treba nikake agitacije za dostojen sprejem; drug je hotel drugega prekositi z nakičenjem svoje hiše, z razsvetljavo ali pripomoči s petjem pri serenadi. Gasilno društvo je šlo skupno na konjih do Šent Vida knezoškofu naproti in zvečer priredilo prekrasno bakljado z novomeško godbo na čelu, kjer je mnogobrojni moški zbor par prav lepih pesmic zapel, za kar se je tudi g. knezoškof prav ginjaivo zahvalil.

In sedaj nisi videl na nobeni hiši zastave ali kakega kinča, za-

ročila njegova ljubica Ana z nekim uradnikom, mu to celo ugaja. Čuti se sedaj vsaj docela svobodnega! Spozna se z lepo Dunajčanko Berto in se poroči z njo. Bila je šivilja, in ko ji Slivar začne slikati veselo bodočnost ob svoji strani, se mu vsa hvaležna uda. Nekaj časa živi še nekam zadovoljno ter preživlja soprogo in njene sorodnike; delo je imel pri profesorju, vrhu tega je dobil iz domovine naročilo, naj izdela kip nekega neznanega pesnika. Ko ga pa profesor odslovi, postaja Slivar vedno bolj brezupen; živčemu le svojim sanjam, pride v hišo pomanjkanje. In zdaj skrbi soproga zanj in za vso rodbino. Končno obupa Slivar nad seboj, vidi, da nima v rodbini svoje soproge ničesar več iskati, da je tujec, zato gre ter se utopi.

Značaj Slivarjev je nenavađen, ali prava umetniška narava. Očrtan je v povesti z vprav skropulozno natančnostjo in doslednostjo. Tujec je povsod; kamor zaide, uvidi takoj, da tam ni njegov dom, da je popotnik brez miru in brez cilja. V mnogem je sličen Rekarju v Cankarjevi povesti: »Popotovanje Nikolaja Nikiča«. To so lahkomisljeni, sanjarski ljudje, živeči od danes do jutri, z veliko dušo, polno veličastnih fantazij in osnov, ali vse to je zaklenjeno globoko v srcu in ne

stave so bile le na cerkvi in farovžu, drugače pa vse vsakdanje.

Spoznavši položaj, sta se klerikalni župan Huč in tudi dekan Nagode osebno trudila okoli naprednih občinskih odborikov, gasilnega društva in druge trebanjske gospode ter vabila na sprejem, ali slišati sta morala marsikatero grenko resnico in oditi z dolgim nosom.

Ta pot je izvolil Prezvzišeni priti po železnici. Pol ure pred vlakom odkorakala je od višjega mesta komandirana šolska mladina z gospodom učiteljem, za tem pa je vdrla tropa rumenih z »zaslužnimi« svetinjami na vratu »vsakovrstnih« deklet Marijine družbe in drugo kmetsko ljudstvo, na kolodvoru pa so že čakali dekan, kaplan in večina klerikalnih odborikov z županom vred.

Ko je vlak prišel, izstopi škof, deklica ga pozdravi in podari šopek, na kar dekan predstavi občinske odborike in tudi eks-obornika Kužnika, kateri je radi neke ribe prišel za en čas ob volilno pravico. Ker ni bilo nič drugega, odkoraka procesija med zvonjenjem v cerkev, Prezvzišeni ginjen, s povešeno glavo.

Zvečer je bila pa pred farovžem serena. Kaj takšnega pa še nismo videli in ne slišali. Kakih deset pobičev pridrvi z lampijončki proti farovžu, tam pa so bile že cerkvene pevke s šintarjevim fantom, enim mizarjem in pevovodjo Gustelnom zbrani. Po pripravljanji 1¼ ure zapoje ta »zmešani« zbor pa že s takim občutkom, da, če bi Gustel ne vdaril svoj imenitni »Ueber«, bi Prezvzišeni niti ne vedel, kaj da je. Pesem »Sveta noč« ga je vzbudila; prihitel je k pevkam in se zahvalil z besedami, da ni treba več.

Po dokončani birmi v nedeljo je odšel knezoškof, ko je še sprejel čez 100 novih Marijinih »devic«, za kar so mu plačale lepo pristopnino, ob 6. uri nazaj v Ljubljano.

Da, g. knezoškof, spreobrnilo se je marsikaj. A zakaj? Vaše delovanje na Kranjskem je tega krivo in največ, da ne znate in ne morete več brzdati svojih kaplančkov. Mesto da bi se oznanjevala Božja beseda raz leco v cerkvi, se vsako nedeljo udriha po zaslužnih, za narodno delo in občinski blagor delujočih osivelih možeh, hujska se družinčco proti gospodarju in obrekuje ter zaničuje brez meje. Pa še kar presega vse, in za kar kaplanče Bernard zasluži od Vas, Prezvzišeni, najvišjo pohvalo, je to, da se on maščuje nad nedolžnimi šolskimi otroci, kateri še ne vedo, da so njih stariši družega mišljenja kakor pa kaplan.

V šoli jih zaničuje, ne izprašuje jih veronauka ali po dolgem času kaj družega ali drugače, kakor je dal za isti dan naučiti.

In kaj še, celo sv. zakramente prejemati jim krati. Tako ni hotel nič vedeti, da hočejo iti tudi nekatera dekleta in fantje liberalno mislečih starišev k birmi. Akoravno so se isti zglasili, ni jim rekel k spovedi iti in se pripraviti za sv. birmo.

V soboto, ko so znali ti otroci boljše na vprašanja v veroznanstvu gosp. knezoškofu

pride na dan nikdar. Cankar ljubi take značaje, hlepeče po visokih ciljih, a razdvojene in nemočne, polne disharmonij in umirajoče, ne da bi dosegli svoj namen. V teh Cankarjevih značajih ni nič pozitivnega, nič stalnega, to so omahljivi, blodeči po svetu in pomilovanja vredni, a istiniti — moderni ljudje. Takih tipov je v tej povesti poleg Slivarja še par.

Tudi druge osebe so očrtane z veliko plastiko, s fino psihologijo in rahlo ironijo. Ljubica Ana je še napol otrok, ki začne šele slutiti o življenju; njen kontrast je lepa Dunajčanka Berta, živahna, a resno dekle, ki se težko preživlja, a je polna veselja do življenja.

Imenitno je slikana ljubljanska družba umetnikov; plastičen je opis slovenske kolonije na Dunaju in dobro je karakterizovana družina Sykorova.

Kar se tiče opisovanja narave, je Cankar že znan kot mojster. Slog ni nikjer prenakičen z izbranimi, iskanimi izrazi, temveč je preprost in naraven, a poln poezije.

Tehnika je navadna, zunanjih dogodkov ni mnogo, pisatelj se je večinoma omejil na slikanje duševnega stanja nastopajočih oseb, a to slikanje je krasno.

C. G.

odgovarjati kot klerikalni, je uvidel in se menda zbal, ter dal še tem fantom in deklam, kateri so bili vsi objokani in v strahu, da ne bodo smeli k sv. birmi, potem v farovžu listke, kjer jim je pa tudi povedal, da se je zato tako obnašal, ker so stariši »proti škofu«.

Nečuvno, sramotno, da se more kaj takega počenjati pod krilom sv. katoliške cerkve. Treba bode pasjega biča, ter iztirati takega pobiča iz cerkve in fare.

Hodi nazaj v Sveti Križ, Jernej, kjer Te čaka dekle, ki Ti nosi večkrat cvetlice v Trebnje. Tam uganjaj svoje grdobije, Trebanjci nismo kaj takega vajeni in si bomo znali narediti sami mir, ako se nas gospod knezoškof noče sam usmiliti.

T.

Iz Kamnika. Petdejanjska igra »Cvrček«, ki se je uprizorila dne 27. mal. travna t. l. na čitalniščnem odru, dosegla je nepričakovano sijajen uspeh. Naše marljivo diletantstvo se je to pot kar najvestneje potrudilo, da nudi občinstvu neki izreden užitek. Igralo se je toli dovršeno in s takim veseljem, da smo se morali čuditi gledališki rutini posameznih diletantov in diletantov, ki so si s svojim sigurnim nastopom še bolj utrdili simpatije zbranega občinstva, o čemer je jasno pričelo dolgotrajno odobravanje vseh navzočih ljubiteljev dramatike. — Ne moremo si kaj, da ne bi že sedaj izrekli omejeno priznanje našemu vrlemu in požrtvovalnemu g. Sadnikarju, kateri je čitalnici s svojo večšo slikarsko roko drage volje priskočil na pomoč ter preskrbel za veleokusno prirejeno inscenacijo igre, kar je uprizoritev stoprav dvignilo do popolnosti. Isto tako si mora naš delavni režiser g. Binter šteti v čast, da je v primeroma kratkem času obsežno igro spravil dostojno na mali oder, kar ga je gotovo stalo nemalo truda. — Da je predstava trajala preko polnoči, temu krivo je v prvi vrsti občinstvo, ki se ne mara privaditi točnosti. — Deževno vreme je pač mnogo zakrivilo, da nismo med udeleženci opazili več čitalnici sicer naklonjenih rojakov iz bližnje okolice. Pogrešali smo tudi mnogo tukajšnjih posetnikov prejšnjih gledaliških predstav, kar nas je naravnost razočaralo. Ne moremo si razlagati te hladnokrvnosti in brezbriznosti napram prvemu narodnemu društvu, katero bi pač zaslužilo za svoje neutrudno delovanje več priznanja in podpore. V podrobnejšo oceno omenjene predstave se za sedaj ne bomo spuščali, ker se igra dne 8. t. m. na splošno zahtevanje itak ponovi. Storitni hočemo to pozneje, ker smatramo slične večje prireditve v razvoju kacega društva kot posebno oziravredne momente, katerih nikakor ne smemo prezreti. Naše zavedno narodno občinstvo pa vnovič opozarjamo, naj se častno in številno odzove vabilu našega odličnega društva, ki je središče tukajšnega narodnega življenja in ognjišče ljudske prosvete.

—Ž.—

Javna telovadba.

Žensko telovadno društvo dokazalo je včeraj v drugič velesušen razvoj svojega plemenitega dela. Slovensko občinstvo je z veseljem hitelo v Sokolsko dvorano, kjer je sprejemal povabljenec društveni odbor, na čelu mu velespoštovana starostka, gospa dr. Tavčarjeva. Zbralo se je mnogo odličnih prijateljev društva, precej mladine, osobito pa narodnih dam. Navdušenje, zbujeno že po glasovih sokolske koračnice, prevzelo je nakrat vse gledalce, ko je prikorakalo v štiristopih 40 telovadkinj v enakih oblekah pod vodstvom neumorne načelnice gospodične Kajzeljeve. Veselih obrazov so zastavile vrle Slovenke telovadišče; opazili smo v vrstah celo deklice nežne mladosti celo petih let, ki so kaj enakomerno vzdrževale stopnjo z zornimi mladenkami, ki so uprav sokolsko za njimi korakale. Po lepem nastopu so se razstavile, po osem v eni vrsti, k izvedbi 4 prostih vaj ob godbi, ki so obsegale v vsklonu in pokleku jednako in raznostranske gibe vešidel stegenjenih rok vseh 4 temeljnih načinov, drže in obrate postopno spojene z koračnimi, nožnimi in skrižnimi stojami. Po tej točki je telovadilo 7 gospodičin na orodju in sicer na konju na šir ter izvajalo v 6 vajah skršne in odbojne preskoke z naletom, enake mete v spori, semintja vezano pri saskoku z obrati, stopnjevanje od prvin do sestav. Na nizki bradlji sredi telovadila je vrsta iz bočnega skoka zunaj razne oporne in sedne izmene, spojeno z obrati, sneti pred in zanožnimi večinoma v zvezi s kolebanjem in držami in sicer 5 vaj

zgolj v sestavi. Po telovadbi na orodju nastopilo je 19 telovadkinj s kiji ob godbi. Vseh pet dolgih vaj, vsaka sestavljena postopno iz več vaj — prvim, zahtevale so vstrajne pridnosti in napete pazljivosti pri učenju, da je bil včeraj celoten utis tega oddelka najlepša točka vspehoda. Vaje so obsegale različne čelne in bočne velike in male kroge, razne loke vstran, naprej in nazaj, v pred in odročanju, kroge za glavo, vse v zvezi z nožnimi in koračnimi stojami, z obrati in držami. Ravno tako so se vrlo posrečile skupne proste vaje, kjer je bilo zares le občudovati vzorno izvedbo nekaterih telovadk, osobito obeh gospodičin predtelovadkinj Minke Jebačične in Vike Svetkove, pa tudi veselo vneto najmanjših gojenk. Vaje na orodju, osobito na konju, so bile izvedene z elegantno lahkoto ter pričale o višji telovadski izobrazbi vrlih gospic. Omenim naj le še redovnih vaj razne premene in točno izvedbo ter ostro disciplino, ki je prvi pogoj za vspešno delo v telovadnici.

Kdor ve, koliko truda treba za vprizoritev tako lepe telovadbe, kakoršna je bila včeraj, koliko trdega, požrtvovalnega dela mora razviti vaditeljska moč, da omehta okorno človeško telo, in ga vsposobi za lepo izvedbo posameznih in skupnih vaj, ta mora odkrito priznati vspricho včerajšnjih izvrstnih vspehov gospodične Kajzeljeve neumorno delovanje, premišljeno in strokovnjaško vodstvo, veliko navdušenje, ki pa more temeljiti le o globokem prepričanju, da je telovadba za slovenski narod brez razlike, za vse njegove sloje življenske važnosti. Njenim gojenkam pa vsa čast, naj bi vstrajale trdno na telovadišču. Torej naprej! Vrle Slovenke!

Burno priznanje od strani občinstva je doseglo vrhunec, ko je hrabra četa ob zvokih godbe pod vodstvom velezaslužne gospodične načelnice čvrsto odkorakala v štiristopih s telovadišča ter zapustila za seboj v vsakomur glasove polne življenja, navdušenja in upanja na srenejšo bodočnost našega naroda. Ta telovadba bo izvestno pridobila mnogo novih gojenk, saj je v polni meri pokazala, na kakšen način je krepiti telo in je vzdržati zdravo in močno. Želeti je temu velekoristnemu društvu najsrenejšo bodočnost. Ustrojstvo v njem je tako vzorno, da se je pred nekaj dnevi izrazil telovadski strokovnjak, član odbora poljske sokolske zveze in urednik telovadskega lista, dr. Rowinski z Krakova, mudeč se v Ljubljani in bil navzoč tudi pri ženski telovadbi, da niti na Češkem niti na Poljskem ni videl nič lepše gojene ženske telovadbe. Poleg navzočega mnogobrojnega odličnega občinstva smo opazili gg. vladnega svetnika viteza pl. Kalteneogra, deželnega šolskega nadzornika Hubada, starosta »Sokolov« dr. Tavčarja, podpolkovnika Lavriča, ravnatelja Šubica, več gg. profesorjev ter vrle brate »Sokole« iz Celja in Idrije.

Izpred sodišča.

Za britev. Teodor Burger brivski pomočnik v Ljubljani, ki je bil obdolžen, da je ogoljufal Marijo Kalan za britev, je bil od okrajne sodnije oproščen, ker se je izkazalo, da je storil dotično goljufijo neki drugi pomočnik.

„Preveč ljubezni.“ Na poročilo izpred sodišča pod tem zaglavljem smo prejeli naslednji dopis: V poročilu o obravnavi, ki se je vršila radi tožbe Marije Kopino proti meni, je zapisano, da sva jaz in Marija Kopino živela »kakor mož in žena«. Tožiteljica je to sicer pred sodiščem trdila, resnično pa ni. Jaz z Marijo Kopino nisem nikdar živel »kakor mož in žena« in sploh nisem imel z njo nobenega znanstva. — Fran Rednak.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. maja.

— **Kranjski dekan Koblar** je v znani svoji pravdi pred prizivnim sodiščem v Gradcu pogorel. Razsodilo se je sedaj, da ima kranjski gospod oče hranilnično knjižico Terezije Eržen, ki je danes vredna nekaj nad 10.000 K, v zapuščino po omenjeni Rezi Eržen vrniti ter plačati nekaj nad 600 K stroškov. Tako je prišlo, da se bo moral gospod Tone ločiti od bukvic, katere je mladeniško-deviško ljubil in radi kojih je nekam čudno prisegel. Žalostna bo ločitev, in brez dvojbe bodo gospod tehtal jokali solze, katerih vsaka bo debelejša od buče v zelniku! Ko je iztekla sodba ljubljanskega sodišča, so klerikalni listi mnogo pisali o slabih advokatih in ničvrednih zastopnikih. Mi jim na to polje nočemo slediti, samo toliko bodi omenjeno, da je tožitelja zastopal dr. Ivan Tavčar, kranjskega dekana pa dr. Josip Furlan. Lojalno tudi priznavamo, da je gospodu Tončku odprta še pritožba do dunajskega najvišjega sodišča, tako, da dandanes zadeva še ni dognana. Ali vsekakor se je za poštenjaka Koblarja

nekako tragično zasukalo, in bati se mu je najhujšega, vzlic temu, da je pobožni lovec »sparkasnih« knjižic prisegel ter bil na to svojo prisego tako ponosen! — Zanimivo razsodbo prizivnega sodišča priobčimo jutri!

— **Odlični gost.** Predvčeršnjim mudil se je v Ljubljani znameniti francoski publicist, André Chéradame, da se pouči o narodnem življenju in o političnih razmerah na Slovenskem. André Chéradame je seznanil francoski narod s Čehi in si je postavil za nalogo delovati tudi na to, da njegovi rojaki spoznajo Slovence in vse okoliščine, v katerih žive. Že v svoji znameniti knjigi »L'Europe et la question d'Autriche au seuil du XX. siècle«, katera je v višjih političnih sférh odločilnih narodov v Evropi zbudila nenavadno zanimanje, opozoril je André Chéradame na važnost postojanke, kijo zavzema naš narod na avstrijskem jugu. Ako sedaj dopolni dotično svojo razpravo o nas, moremo mu le hvaležni biti; saj bode morebiti še Francija z mogočno svojo zaveznico kdaj poklicana braniti Avstrijo in nas pred pohlepnostjo Nemčije, ko bode le-ta čez naše dežele hotela priti k Jadranskemu morju.

— **„Dziennik Polski“** je priobčil ta teden tri jako zanimive članke o Slovencih, o našem narodnem položaju in o naši zgodovini in literaturi. Spisal je ta članke znani poljski publicist dr. Ostaszewski-Barański.

— **Koncert „Glasbene Matice“.** K že objavljenemu bogatemu in krasnemu sporedu jutrišnjega koncerta imamo še dostaviti, da nastopi v tem koncertu vojaška godba kot popoln koncertni orkester pod osebnim vodstvom g. kapelnika Teodorja Christofa nad 40 močij broječ. Program, katerega bo orkester izvajal, je visoke, resne glasbene vrednosti, opozarjamo posebno na svetovnoslavne Dvořákové slovanske plesse, na majestetično koračnico iz Smetanove opere »Dalibor«, na fantazijo iz Wagnerjeve opere »Lohengrin« in na veleinteresanto, skoraj bi rekli rafinirano-duhovito, slovečo suito Bizetovo L'Arlesienne, ki se do sedaj še ni nikdar v slovenskem koncertu izvajala. Nastop, barcarola in epilog iz Offenbachove v zadnjem letu na dunajski dvorni operi zaslule opere »Hoffmannove pripovedke« bodo gotovo zanimali občinstvo. Začetek koncerta bo točno ob 8. uri. Slavno občinstvo se prosi, da se mnogobrojno koncerta udeleži.

— **30letnica zdravnika gosp. Finza.** Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo priredi v soboto dne 10. maja t. l. ob 8. uri zvečer v Hafnerjevi pivarni na Sv. Petra cesti na čast in proslavje svojemu najstarejšemu izvršujočemu članu, društvenemu zdravniku gospodu Franu Finzu, o priliki tridesetletnice njegovega delovanja v društvu slavnostni sestanek, pri katerem bo sviral ljubljanska društvena godba. Vstop prost.

— **Promoviran** je bil 6. t. m. na graškem vseučilišču doktorjem prava c. kr. avskultant pri okrožnem sodišču v Mariboru g. Vekoslav Bratkovič. Čestitamo!

— **Umrl** je 7. t. m. v Litiji Jurij Sveteč, brat gospoda Luke Svetca, c. kr. notarja, v 89. letu svoje starosti.

— **Prememba posesti.** Hišo »pri Hrvatu« na Dolenjski cesti je kupil mesar in gostilničar g. Anton Zupan.

— **Občinske volitve v Cerknici.** Tudi v II. razredu, v katerem so imeli klerikalci še največ upanja na zmago, so bili izvoljeni sami naprednjaki. I. razred voli danes, v petek. V tem razredu je zmaga naprednjakov popolnoma zagotovljena, ker je v tem razredu 40 naprednih in le 10 klerikalnih volilcev. V novem občinskem odboru, ki šteje 30 članov, sedeli bodo torej sami naprednjaki. To je uspeh, ki se ga od srca veselimo, toliko bolj, ker so klerikalci že dolgo let sem napenjali vse moči, da bi strmoglavili velezaslužnega župana g. Pogachnika in se polastili te važne in velike občine. Vse klerikalno prizadevanje je bilo brez vspeha, to pa radi tega, ker so napredni močje, ki so vodili občino, imeli vedno le občno korist pred očmi, ker so vedno pospeševali interese vseh občanov in z vestnim nepristranskim delovanjem

v blagor občine najbolj zavračali napade in grdenja klerikalcev. Da se volilci po klerikalnem hujkanju niso dali zbegati, je najboljši dokaz njih razumnosti in zavednosti. Živel tak volilec! Živela napredna Cerknica!

— **Za pogorelce v Gorenji vasi** je dunajski magistrat odposlal dežel-nemu predsedništvu v Ljubljani 672 K 38 v., katera svota je bila v rečeni namen nabrana in izročena dunajskemu magistratu.

— **Štrajk v Ljubljani.** Stavka traja nespremenjeno dalje. Nekaj manjših podjetnikov je podpisalo kontrakt, vsi večji pa stojijo na istem stališču, kakor v začetku stavke. Jutri imajo delodajalci zopet posvetovanje pri deželnem predsedniku in je baje ravno to posvetovanje velepomembno za stavko. Danes zjutraj je bilo zopet nekaj razburljivih prizorov. Posebno so se isti ponavljali pri justični palači, ki je bila popolnoma zastražena s policijo iz orožništva. Navzočen je bil tudi g. komisar Robida in neki orožniški častnik. Delavcev je bilo navzočih kakih 200. Nekaj Italijanov je mislilo priti z delom, a štrajkujoči so jih z grožnjami primorali, da so to opustili. Tudi danes dela 20 do 30 mož. Na včerajšnjem shodu se je seveda sklenilo nadaljevati stavko. Danes imajo stavkujoči zopet shod. Tudi mizarji stavkajo naprej. Pri delavnici stavbene družbe je bilo zjutraj več policajev, ker so štrajkujoči hoteli s silo preprečiti, da bi se delalo. Tako ne more iti dalje. Vsakdo priznava delavcem pravico, da štrajkajo, kolikor jih je volja, a zagotoviti se mora varnost tudi tistim, ki nočejo štrajkati, ampak bi radi delali, katerim pa to branijo štrajkujoči delavci.

— **Zahteva ljubljanskih mizarjev.** Ljubljanski mizarji so dostavili svojim delodajalcem zahtevo za povišanje plače za 20%. Kakor se pa nam poroča, so pa vse mizarске tvrdke po skupnem dogovoru sklenile, da tej zahtevi ne morejo ugoditi.

— **Uboj.** V Vogljah pri Kranju je hlapec Peter Sedlar ponoči napadel hlapca Ivana Rozmana, s katerim se je bil pri žganju sprl, a se ž njim zopet pobotal, in ga dvakrat tako udaril po glavi, da je Rozman na mestu umrl.

— **G. Miha Krofi,** pisar v Mokronogu, se je dne 30. aprila 1902 zvečer iz svojega bivališča odpravil in je od tega časa brez sledu. Ker je mogoče, da se mu je kakšna nesreča pripetila, se vsakdo prosi, ki o njegovem sedanjem bivališču kaj ve, da to blagovoli nemudoma naznani žandarmeriji v Mokronogu.

— **Zgubila se je** na potu iz Sevnice v Mokronog prtljaga (Turistensack), v kateri se je med drugimi stvarmi nahajala tudi jedna vojaška bluza, kapa, portepé, čevlji in perilo s št. 26 bramborske kadetske šole na Dunaju. Če kdo kaj zve ali ve o tej prtljagi, naj to naznani žandarmeriji v Mokronogu.

— **Šolar v Rajhenburgu in na Blanci** se je zaprla, ker je mnogo otrok obolelo za škrlatico. Nekaj jih je že pomrlo.

— **Izdelovanje piva na Kranjskem** pojema v zadnjih letih prav znatno. V minoletem letu (1901) je bilo na Kranjskem zvarjenih 61.039 hektolitrov, med tem ko je bilo leta 1900 zvarjenih 67.890 hektolitrov, l. 1899 pa 82.464 hektolitrov. Produkcija se je torej v treh letih zmanjšala za 21.425 hektolitrov, skoro za četrtino. Temu nazadovanju domače industrije je največ kriva zunanja konkurenca, a velik del krivde zadene tudi vedno množično se žganjepitje.

— **Dezertir in redar.** Kakor smo poročali, zabarikadiral se je bil v sredo popoldne v stanovanju svoje matere v Rožnih ulicah št. 5 vojaški begunec 3. stotnije c. in kr. pešpolka št. 17 Anton Gastran in je streljal na stražnika, ki je hotel s silo odpreti vrata. Anton Gastran je dne 15. aprila t. l. pobegnil od vojakov in se klatil nekaj časa po Gorenjskem. Pred kakimi tremi dnevi se je vrnil v Ljubljano in se skril v stanovanju svoje matere. Policija je o tem izvedela in v sredo popoldne sta se podala policijski stražniški vodja Lovro Brežnik in policijski stražnik Ivan Tičar v navedeno hišo, da bi ga aretovala. Stražnika sta našla vrata zapahnjena. Anton Gastran je bil v sobi,

pa ni hotel odpreti in se tudi ni ogasil. Šele ko je stražniški vodja s silo hotel odpreti vrata, se je Gastran ogasil in dejal: »Stran od vrat, če ne ustrelim«, in ko je vodja Brežnik le odpiral vrata, je rekel Gastran: »Kdor se drzne mene prijeti, tega ustrelim« in ko na to je počil v sobi strel. Nato so poklicali še tri stražnike in se je hiša tako zastražila, da Gastran ni mogel nikjer iz hiše. Objednem se je poklicala vojaška patrulja. Med tem časom se je Gastran norčeval z občinstvom in stražniki, ki so stali pred hišo in je metal skozi okno jajca. Ko je prišla vojaška patrulja 5 mož in z jednim nadporočnikom, umaknil se je Gastran od okna in koj potem se je slišal v sobi strel. Nadporočnik je nagovarjal Gastrana naj odpre, a ta je dejal, da pred 6. uro ne bode odprl. Končno pa je na prigovarjanje le odprl vrata. Vodja Brežnik je stopil z revolverjem v roki v sobo in pozval Gastrana, da se uda. Le-ta je sedel na stolu in je krvavel iz rane, katero si je prizadejal s strelom v levo stran prs. Bil je z rešilnim vozom prepeljan v vojaško bolnico, kjer se neki danes že boljše počuti in je upanje, da bode okrevale.

— **V Ameriko** se je včeraj odpeljalo spet več oseb. Policija je prišla na kolodvoru nekega fanta iz črnomeljskega okraja, kateri se je s pobegom v Ameriko hotel odtegniti vojaški dolžnosti. Neki hrvatski krošnjar mu je pri pobegu pomagal s tem, da ga je izdajal za svojega nosača. Policija je tudi krošnjarja prišla in dala pod ključ.

— **Tatvine.** Gostilničarju Janezu Flegarju Pred škofijo št. 18 je včeraj popoldne ukradel nekdo listino, v kateri je imel nad 500 kron v bankoveih. — Martinu Coterju je ukradel brezposelni A. V. 26 kron. Policija je tata zaprla.

— **S kuhinjskim nožem** je grozil delavec P. K. delavcu Pavlu Z., ker mu ta ni povrnil dolgova. Žena mu je vzela nož in ga pomirila.

— **Izgubljene in najdene reči.** Na poti od Starega trga, skozi »Zvezdov«, Šelenburgove ulice po Franca Jožefa cesti do Lattermanovega drevoreda se je izgubila srebrna kratka verižica z dvema priveskoma. — Delavec Franc Tabornik je našel na cesti na Loko srebrno remontoar uro.

— **Zagrebska opera.** Odbor, ki se je ustanovil v Zagrebu, da se obdrži opera, obupuje. Najbogatejši ljudje so postali nebrizni. 24 lož nikakor ni možno oddati. Meščani grško-vshodnega obreda nočejo pomagati gledališču, in tudi nadškof Posilović ne da ničesar. »Hrvatsko Pravo« piše: »Ta gospod nadškof vleče dohodke iz naroda, iz onih doneskov, ki jih je narod cerkvi dal in jih vedno daje. Nadškof ni samo cerkveni dostojanstvenik, nego tudi dostojanstvenik naroda. Zato mora tudi pokazati, da je vnet za narodni napredek, da ga hoče po svoji dolžnosti podpirati. Nadškof zagrebski ne sme živeti kakor šuštar. On je to dolžan svojemu ugledu in dostojanstvu. A tudi drugi škofje bi opere ne smeli zanemarjati.« — Tudi aristokracija je precej brezbrizna, a denarni zavodi so skopi. Tako stoji danes za hrvatsko opero še slabo.

— **Starinsko jajce.** Pri podiranju cerkve v Lalinde na Francoskem so našli vzdano popolnoma ohranjeno jajce. Ker pa je cerkev iz enajstega stoletja, je bilo vzdano jajce celih 900 let. Za tako občutljivo stvarico gotovo lepa starost. Poročevalec pa vendar dvomi, da bi bilo še dobro za — omleto.

Društva.

— **Občni zbor zadruge krojačev, klobučarjev itd.,** vršil se je v nedeljo 4. t. m. po določenem dnevnem redu. Zapisnik občnega, rednega in izvanrednega zbora se je brez ugovora odobril. Iz poročila načelnika je posneti, da je pristopilo v minuletem letu 10 novih članov ter šteje zadruga 115 članov. Vpisalo se je 34 in oprostilo 21 vajencev. Dohodkov je imela zadruga v minoletem letu 540 K 45 vin. in 276 K 72 vin. stroškov, preostane toraj prebitka 263 K 73 vin. Skupno premoženje zadruge je znašalo 31. dec. 1901. l. 649 K 97 vin. Pri volitvi so bili izvoljeni gg.: Jos. Grobelnik podnačelnikom, J. Ložar odbornikom in F. Kreč namestnikom, za preglednike računov gg. F. Reselj in J. Perme. Na poziv pripravljalnega odbora »Zveze obrtnih zadrug

za Kranjsko« priporočal načelnik, da za druga pristopi skupno k omenjeni zavezi. Po daljšem razgovoru o važnosti te zaveze in ko g. svetnik Sešek pojasni važnost omenjene zaveze, se je sklenilo, da zadruga pristopi k zavezi, kakor hitro se ista ustanovi. Pri peti točki o premembi pravil priporočal gosp. Kraigher, da bi se premenil § 11. zadrughih pravil, ki določa učno dobo vajencev na tri leta, tako kakor določa zakon, ne manj kot dva in ne več kot štiri leta, in sicer od treh do štirih let, češ, ako imajo učenci vse preskrbovanje pri svojem mojstru, nikakor ne zadostuje učna doba treh let. Gospod Ant. Ravnikar podpira predlog, kateri se tudi sprejme. Po posameznih nasvetih je načelnik opozoril, da je veliko vajencev in vajenk, ki niso vpisani v zadrugo, posebno pri ženskem obrtu, in to vsled tega, ker zaradi uboštva ne morejo vpisnine plačati, ter nasvetoval, da bi se taki vajenci in vajenke, kateri res ne morejo plačati, oprostili, v pokritje odpadka napravi mala doklada na vse člane. Sklenilo se je slednjič po nasvetu g. Kraigherja, da se ne napravi nikakršna naklada, pač pa da se v resnici ubogi vajenci in vajenke vpisnine oproste. Končno se je predsednik zahvalil za obisk ter zaključil zborovanje.

— **Učiteljsko društvo litijskega okraja** bode imelo svoj občni zbor dne 15. maja t. l. ob polu 2. uri popoldne v Litiji.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 9. maja. V sredo je ministrski predsednik Körber imel v Budimpešti več ur trajajoče posvetovanje z ogrskim ministrskim predsednikom Szellom zastran avstro-ogrskena-godbe. Körber in Szell sta se domeni-la, da ostane vsebina razgovora tajna in da se prepusti odločitev glede nadaljnega postopanja ministrskemu svetu. Ta na vsak način velevažna seja ministrskega sveta se bo vršila jutri, a ve se že sedaj, da pogajanja s Szellom niso imela uspeha. Vzlic temu se v tukajšnjih političnih krogih sodi, da se naposled vendar doseže porazumljenje z Ogrsko, že ker cesar na to sili. Čuje se iz Pešte, da se je začela v delegaciji velika spletka proti Körberju in sicer jo vodita stara prijatelja Chlumecky in Szell. Ta dva delujeta na to, da se Körber strmoglavi, da se v dunajskem parlamentu ustanovi nova koalicijska večina brez Čehov in da ta dožene potem nagodbo z Ogrsko. Če bo ta akcija imela kaj vspeha, je še zelo dvomljivo, gotovo pa je, da je Körberju odprla oči in naredila konec njegovi slepi za-upnosti v Szella in v razne druge prijatelje.

Dunaj 9. maja. »Salonantisemit«, državni poslanec dr. Robert Pattai je dobil red železne krone III. vrste.

Budimpešta 9. maja. V budgetnem odseku avstrijske delegacije je vojni minister Krieghammer izjavil, da je model za nove havbice že določen, model za druge nove topove pa še ne. V imenu nemških nacionalcev je Kindermann izjavil, da bodo glasovali proti proračunu vojnega ministrstva, češ, da postopata vojni minister in vojna uprava ljudstvu sovražno. V dokaz pa, da niso načeloma nasprotni armadi, glasovali bodo za proračun vojne mornarice.

London 9. maja. Na otoku Martinique v Ameriki — ki spada k Franciji in se šteje k Malim Antilom — se je primerila strašna katastrofa. Grozovit potres je povzročil neizmerno škodo in nebroj nesreč. Glavno mesto St. Pierre, ki šteje 25.000 prebivalcev, je skoro popolnoma porušeno. Mnogo ljudi je bilo ubitih, mnogo zasutih. Tudi ladje v pristanu so silno trpele in je samo z jedne ladje 17 mož utonilo. Potres je bil vulkaničen. Na otoku je šest ugaslih vulkanov in so se v prejšnjih časih prav pogostoma primerjali potresi. Tudi na sosednjih ameriških otokih se je čutil potres. Po došli poročilih sodijo listi, da je to katastrofa, ki je po svojem obsegu in po provzročeni škodi podobna katastrofi, ki je uničila Herkulanum.

Darila.

II. izkaz za „Dijaški dom“ v Celju.

(Za „Dijaški dom“ v Celju) so nadalje darovali: g. dr. Anton Žižek, distriktni zdravnik v Vojniku, 100 K, g. Tomaž Senjor, c. kr. stotnik v pok. pri Veliki Nedelji, 4 K, g. Ivan Velkavrh, nadporočnik v pok., 20 K, g. Ivan Baloh, kaplan v Kranjskigori, 10 K, g. Josip Pečnik, veleposesnik na Teharjih, 200 K, gospa Fani Klein v Celju 100 K, g. Ivan Verstovšek, uradnik juž. žel. v Ljubljani, 5 K, g. Fidel Gošnik, Lajše, p. Železnike, 3 K, g. Roza Mravljak, pos. v Ribnici na koroški žel., 10 K, Neimenovan iz Ljubljane 200 K, preč. gosp. Lovrencij Herg, stolni prošt v Mariboru, 50 K, g. Sovič, župnik pri Sv. Lovrencu na kor. žel., 20 K, g. Lendovšek Mih., župnik in dež. poslanec v Makolah, 20 K, dr. Toma Kralj v Bescskerek, 2 K, g. Julij Mateič v Bescskerek 2 K, g. dr. Jos. Barle, c. kr. notar v Kozjem, 10 K, g. Iv. Šešek, mag. svetnik v Ljubljani, 5 K, gospica Frida Cilenšek, prof. hči v Ptuj, 15 K, g. Martin Cilenšek, profesor v Ptuj, 70 K, g. Marija Skrinjar, voditeljica zavoda sv. Nikolaja v Trstu, 3 K, g. K. Florjan, knjigar v Kranju, prvi obrok kot ustanovnik, 50 K, g. Janez Macur, superior pri Sv. Jožefu, 20 K, g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, 200 K, g. dr. Fran Žižek v Gradcu, 200 K, g. Josip Zupan, župnik v Dolini pri Trstu, 20 K, g. dr. Kašpar, zdravnik na Vranskem, 5 K, g. Stefan Jenko, vikar v Podgrajah pri Ilirski Bistrici, 4 K, g. Davorin Rožkar, kaplan v St. Ilju v Slov. gor., 8 K, g. M. Štrakl, rač. revident v Mariboru, 10 K, g. Jakob Zupanič, župnik v Gotovljah, 10 K, g. Jos. Kolarič, kaplan v St. Pavlu pri Preboldu, 10 K, g. Peter Erjavce, župnik in duh. svetnik v Trbovljah, 40 K, g. Leopold Skuhersky, župnik v Loki, 4 K, g. Rančigaj Anton, župnik pri Sv. Petru v Sav. dol., 20 K, gg. Martin Kolšek, čevljar v Celju, 10 K, Martin Ogorevc, trgovec v Konjicah, 200 K, Ivan Hribar, župan ljubljanski, 50 K, dar graških slov. dijakov ob promociji g. dr. Pegana 10 K, gg. Anton Aškerc, mestni arhivar v Ljubljani, 10 K, dr. Friderik Ploj, c. kr. dvorni svetnik na Dunaju, 200 K, Janez Zupanc, posestnik v Galiciji, 20 K, Mirko Meglič, asistent posojilnice v Celju, 10 K, g. S. Barša, župnik v Zagrebu, 10 K, gg. P. Mrzljak, kaplan 5 K, D. Vukovarac, 4 K, M. Filip, 3 K, M. Zjalic, katehet, 2 K, V. Rožman, katehet, 2 K, M. Pavlič, katehet, 2 K, vsi v Zagrebu, g. Jos. Smertnik, knjigovodja posojilnice v Celju, 10 K, dr. Hinko Suklje, zdravnik v Celju, 200 K, dr. Fran Jankovič, distr. zdrav. v Kozjem, 10 K, g. dr. Fr. Jelica, oskrbnica v Gradcu, 10 K, g. Steklasa Ivan, prof. v Zagrebu, 10 K, gg. Atteneder Josip, župnik na Polzeli, 10 K, Končan Fortunat, kaplan v Trbovljah, 10 K, Lom Franc, kaplan v Brežicah, 5 K, Rade Marzidovšek, c. kr. vojni duh. v Mariboru 30 K, Vidic Josip, nadučitelj v St. Pavlu v Sav. dolini, 20 K, Hrašovec France, c. kr. okrajni sodnik v p. v Gradcu, 50 K, g. Adolfin Hrašovec 10 K, g. dr. Franja Polak, 6 K, g. dr. W. W. 5 K, vse tri v Gradcu, g. L. Bouha v Sarajevu, 10 K, gg. V. Kolar, provizor v Mariji-Reki, 20 K, Šibal Anton, župnik na Teharjih, 4 K, g. Vaso Petričič, veletržec v Ljubljani, 20 K, gg. Janežič Rudolf, spiritual v Mariboru, 20 K, Zamejček Andrej, kanonik v Ljubljani, 10 K, Lekše Fran, župnik v Lučah 5 K, Henrik Rešek, oskrbnik v Jarenini, 10 K, Perušek Rajko, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani, 20 K, Franc Ogradi, opat v Celju, prvi obrok kot ustanovnik, 100 K, Ant. Kosi, c. kr. prof. v Celju, 20 K, Josip Rotner, c. kr. sod. svetnik na Vranskem, 20 K, Simon Wutt, c. kr. davčni kontrolor v Arnožu, 10 K, Anton Godec, učitelj v Lembahu, 5 K, g. Jakob Kavčič kot dar gg. kapelanov, ki so delali žup. izpit, 10 K, B. Gomilšak, zaseb. v Gradcu, 5 K, Roš Bošt. inž. v Belemgradu 200/33 K, Martin Meško, župnik pri Kapeli, 10 K, Horjak Janez, kaplan pri Kapeli, 10 K, Strašek Mihael, župnik v St. Janžu na Peči, 20 K, Slavčič Franc, župnik pri Sv. Antonu na Pohorju, 10 K, Zadravec Peter, kaplan pri Mali Nedelji, 10 K, Humer Karol, vikar v Konjicah, 20 K, Kocipec Janez, kaplan v Vuzenici, 2 K, Sparhakl Janez, župnik pri Sv. Petru na Medvedovem selu, 4 K, L. Schwentner, knjigar v Ljubljani, 10 K, Detiček Jurij, c. kr. notar v Celju, 200 K, Mursa, veleposesnik v Krapjem, 10 K, slavna posojilnica v Celju 2000 K. Skupaj v tem izkazu 4.909 K 33 vin.

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledaliških igralcev (Schauspieler-Lotterie). Opozarjamo svoje cenjene čitatelje, da se srečkanje vrši neprekinjeno dne 19. junija 1902 in da se vsi dobitki od zalagateljev izplačajo v gotovini z 10% odbitkom.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. maja: Albin Pogačar, mizarjev sin, 2 meseca, Zalokarjeve ulice št. 11, vnetje sopolnih organov.

Dne 6. maja: Leopold Jenskovič, pekov sin, 1 leto, Male čolnarske ulice št. 5, vnetje sopolnih organov.

V otroški bolnici:

Dne 5. maja: Marija Škoda, delavčeva hči, 6 mesecev, pljučnica.

Dne 6. maja: Franja Zupančič, delavčeva hči, 2 leti, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
7.	9. zvečer	736,3	7,5	sr. szahod	jasno	0,0 mm.
8.	7. zjutraj	734,1	8,5	sl. svzhod	oblačno	0,0 mm.
	2. popol.	732,5	10,3	sr. jvzhod	oblačno	0,0 mm.
9.	9. zvečer	732,5	6,8	sl. jzahod	oblačno	0,0 mm.
9.	7. zjutraj	729,3	6,5	sl. jvzhod	oblačno	0,0 mm.
	2. popol.	726,6	10,0	sr. jvzhod	oblačno	0,0 mm.

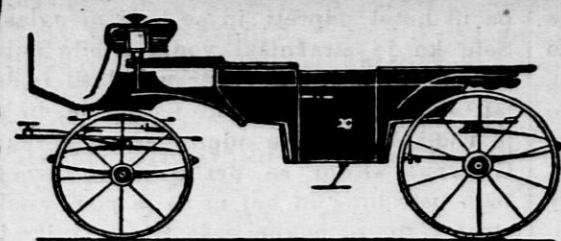
Srednja temperatura srede in četrtka 8,4° in 8,5°, normale: 13,0° in 13,1°.

Dunajska borza

dne 9. maja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101,75
Skupni državni dolg v srebru	101,65
Avstrijska zlata renta	120,60
Avstrijska krona renta 4%	99,65
Ogrska zlata renta 4%	120,80
Ogrska krona renta 4%	97,75
Avstro-ogrsko bančne delnice	1600,—
Kreditne delnice	671,50
London vista	240,75
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,42 1/2
20 mark	23,47
20 frankov	19,10
Italijanski bankovci	93,55
C. kr. cekini	11,30

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Imam večjo zalogo

VOZOV

(952-6) vseh vrst.

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi.

Franc Wisjan, izdelovalec vozov * * * *
Ljubljana, Rimska cesta št. 11. * * *

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, vseh pritlikin in vporabe vrta, se dá od 1. avgusta v najem. Natančneje na **Kuhnovi cesti št. 23, I. nadstropje, desno.** (1100-1)

Več

pomočnikov in učencev

za kovaško, sedlarsko in kolarsko obrt sprejme (1072-3)

Peter Keršič

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7 uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Toplice, Kočevje. Ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Toplice, Kočevje. Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlak v Rudolfovo, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo, Inomost, (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak v Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak v Dunaj čez Amstetten, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzenj, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak v Dunaj, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta, čez Klein-Reifling in Steyra, Linc, Budejovice, Plzenja, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak iz Rudolfovega in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer osebni vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m zvečer, po slednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Štiri mesece star, lep

pes (pudelj)

se zaradi odpotovanja po ceni prodaja.

Rimska cesta št. 9, pritličje I. 1101-1

Radi slabega zdravja oddam svojo dobro obiskano, popolnoma z blagom založeno

trgovino

z mešanim blagom ter vinom na debelo in drobno takoj v najem za eno ali več let. Osebe morajo biti zdrave, močne, samične, slovenskega jezika in trgovine zmožne, na dobrem glasu, iz dobrih hiš, z dobrimi spricvali. Z dežele imajo prednost. Kavcija se zahteva po dogovoru. Natančneje se izve pri (1083-2)

Mateju Kobal-u v Idriji.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, 40 kr. in 60 kr., se dobiva samo

v deželni le a ni „pri Mariji pomagaj“ M. Leuste -a in v lekarni Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schwefelfurt, dne 11. februarja 1899. (2605-24)

L. Kres, mlekarja.

Izgubil

se je dne 30. aprila na kolodvoru Podnart-Kropa, iz ljubljansko-trbiškega opoldanskega vlaka

pes

bel dolgodlakast Fox-Terrier, s črno marogo na desnem ušesu in nad očesom, ki ga doslej ni bilo mogoče najti. Isti se kliče „Trim“ in ima na kovinski ploščici usnjatega ovratnika udolbljeno ime: „Baronin Ramberg, Görz, Peuma“.

(1091-2)

Pošten najditelj naj o tistem psu za dobro najdenino obvesti: barona Ramberg, Victring pri Celovcu.

Prepozno

naj nihče ne pride, ki se hoče za binkoštno praznike preskrbeti s potrebno obleko, da si lahko izbere v ravno kar jako veliki zalogi v

„Angleškem skladišču“

Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste 3

po svoji želji in okusu. — Obleke za gospode iz najfinejšega angleškega in francoskega blaga v vseh modnih barvah od 20-30 gld. — Moderni raglani s poševnimi žepi od 15-20 gld. — Jopice in izprehodne suknje najfinejše vrste od 18-50-35 gld.

Damske obleke same najnovejše mode, od najpriprostejše do najfinejše izgotovitve.

Damski gumi-ovratniki od 12-18 gld. — Jako lepi suknjeni in čipkasti ovratniki od 5-30 gld.

Naročila po meri se izvršujejo na Dunaju točno in fino.

Z veselo spoštovanjem

Oroslav Bernatovič.

Dobro ohranjena salonska garnitura

se prodaja (1070-3)

v Wolfvovih ulicah št. 1, I. nadstropje na levo.

Več spretnih krojačev

za trajna večja in boljša dela vsprejme takoj (1097-1)

Josip Pogačnik
krojač v Radovljici.

Specijalitete

fine kave, novo dobavljene

priporoča (415-68)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, Ljubljana.

Poštne pošiljave 5 kil franko.

Tovarniška zaloga

šivalnih strojev

IVAN JAK

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo
najbolje (1042-2)
renomiranih

Dürkopp - koles

in
Waffenräder.

Novosti

konfekciji za dame

priporočata 5 (1054-1)

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 9.

Ilustrovani ceniki zastonj in franko.

Popolna hrana (stanovanje, kopel, oskrbovanje), postrežba na dan od 4 K 50 vin. naprej. — V maju in septembru še ceneje. (926-5)

Zdravilišče Krapinske

Toplice

Sezona od 1. maja do konca oktobra. na Hrvatskem.

Od zagorjanske železniške postaje „Zabok-Krapinske-Toplice“ oddaljene za eno uro vožnje, 30° do 35° R. gorke akrototerme, ki eminentno uplivajo proti protinu, mišični in členski revmi, in njih posledičnim boleznim, pri isklji, nevralgiji, kožnih boleznih in ranah, kronični Brightijevi bolezni, otrpnjenju, pri najrazličnejših ženskih boleznih. — Velike basinske, polne, separate kopeli, kopeli v mramornatih banjah in pršne kopeli, izvrstno urejene potilnice (sudariji), masaža, elektrika, šved. zdravilna gimnastika. — Udobna stanovanja. Dobro in ne drage restavracije; stalna topliška godba. Razsežni senčni sprehodi, prostor za tenis-igro itd. Od 1. maja vsak dan zveza po poštinih omnibusih s postajo Zabok-Krapinske Toplice. Kopališki zdravnik dr. Ed. Mal. — Brosure se dobe v vseh knjigarnah. Prospekte in pojasnila pošilja kopališko ravnateljstvo.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.